SVOBODA СВОБОДА
UKRAINIAN DAILY УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК

Пам'ятайте про Україну!

VOL. XCVI. No. 165. JERSEY CITY and NEW YORK, THURSDAY, AUGUST 31, 1989 CENTS 25 ЦЕНТІВ ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ЧЕТВЕР, 31-го СЕРПНЯ 1989 Ч. 165. РІК XCVI.

У Львові судять організаторів мітингу

Львів. — В середу, 23-го серпня ц.р. у Львові відбувся мітинг, на якому виступили Богдан Горинь, Олесь Вітович, Володимир Яворський, Іван Макар та Петро Пагуй. Промовці акцентували свої виступи на виході України зі складу СССР. Після виступів учасники мітингу з прапорами пішли до центру міста і створили живий прапор на пам'ятнику Міцкевичу до Оперного театру зі свічками в руках.

Проти тих, хто виступав на мітингу 23-го серпня, порушили судові справи 25-го серпня. Про це стало відомо тому, що Богдан Горинь отримав повістку з'явитися до суду. До Володимира Яворського прийшов додому міліціонер і сказав, що йому також належить з'явитися в суд.

Іван Макар був тоді у від'їзді, тому невідомо, чи викликали до суду і його.

Надруковано статтю про Олега Ольжича в київській „Україні"

Джерзі Сіті, Н.Дж. (с.г.). — Відомий великоформатний київський журнал „Україна", що появляється 126-тисячним накладом, помістив у своєму 26-му числі з кінця липня велику чотиристорінкову статтю Миколи Неверлія з Братіслави про видатного українського поета Олега Ольжича, сина також видатного поета О. Олеся. Олег Ольжич, 1909-1944, не тільки поет, але й визначний політичний діяч визвольного руху, був замордований німецьким гестапом у концтаборі Саксенгавзен біля Берліну приблизно 8-го червня 1944 року. Микола Неверлій широко описує життя Ольжича, його студії археології на Карловому університеті в Празі, які довели його до викладів на Гарвардському університеті в Америці, та зокрема про його поетичну діяльність. Ольжич був автором трьох збірок поезії — „Рінь", „Вежі" і „Підзамче", які увели його в еліту української поезії нашої доби. Неверлий пише, що „французька, італійська еспанська поезія має чимало поетів, від роялістів до соціялістів, комуністів та анархістів, і нікому не спадало на думку викидати когось з цієї поезії, очевидно, з умовою, що критерії єм тут має бути ідейно-мистецька вартість". Українізація, пише він, яку запроваджував на Україні 20-их років нарком Микола Скрипник, обіцяла блискучі перспективи для розвитку української культури, але багато українських творчих сил було відштовхнуто клікою Сталіна-Берії-Кагановича..

Микола Неверлий зауважує, що як поета Ольжича в сучасній Україні знають тільки одиниці, але популярність його імени майже всенародна. Тут же він додає, що хто перекручує, не розуміє або ігнорує атмосферу західноукраїнського революційного підпілля, той нічого не зрозуміє з Ольжичевої поезії. „Ольжич, — пише Микола Неверлий, — як перед тим Франко і Хвильовий, хотів із пасивної маси селюків і номадів (вислів Франка) виховати діловий, активний і свідомий своїх завдань народ".

Стаття оздоблена великим фотопортретом Ольжича і збірним фото групи празьких письменників: М. Мухина, О. Ольжича, Є. Маланюка, М. Чирського, У. Самчука і двох жінок — В. Макаренко і А. Антонович.

Округа СУА в Огайо влаштовує організаційну конференцію

Огайо (Т. Сілецька). — 30-го вересня і 1-го жовтня ц.р. відбудеться у Клівленді — Парма організаційна конференція Округи СУА Огайо.

Метою конференції є представити Союз Українок Америки як організацію українських жінок на службі громаді, заохотити українську жінку вступити в ряди СУА, як рівнож допомогти існуючим відділам у їх праці. Участь у конференції візьме Ольга Гнатейко, друга заступниця голови СУА для організаційних справ.

Конференція відбудеться у домівці СУА, 5720 Стейт Ровд, Парма, Огайо: субота 30-го вересня від 2-ої до 5-ої

(Закінчення на стор. 4)

ЗВЕРНЕННЯ: РЯТУЙМО УКРАЇНСЬКИХ ВТІКАЧІВ

Із зміною політичної ситуації в Польщі, втікачі з цієї країни втратили „статус біженця". Уряд Австрії використовує цю зміну і позбавляє втікачів права користуватися їхньою допомогою. Австрійський уряд почав поступово усувати їх з таборів, що є однозначне з їх поворотом до Польщі. Втікач поза табором мусить мати дозвіл від поліції на дальше перебування, а може цей дозвіл дістати тільки на підставі доказу, що має відповідну суму грошей, або що є на утриманні організації чи родини. Крім того, втікач поза табором є позбавлений засобів екзистенції. Серед біженців з Польщі є нині в Австрії коло 450 українців. З того числа вже усунено з табору 143 наших біженців, а це число з кожним днем зростає.

Через наглість справи і критичну ситуацію, в якій опинилися українські біженці, Світова Рада Суспільної Служби СКВУ за апробатою вужчої Президії СКВУ, уповноважила Іміграційну Комісію на Австрію домовитися з австрійським урядом затримати наших біженців в таборах до часу їхнього виїзду на стале поселення. Ця домова можлива тільки тоді, коли ми зможемо покрити частинно кошти, зв'язані з утриманням українських біженців у таборах Австрії. Щоб допомогти українським біженцям і не залишити їх напризволяще, Світова Рада Суспільної Служби СКВУ проголошує збіркову кампанію допомоги українським втікачам.

У Канаді:

Відповідальність за збіркову акцію має Суспільна Служба Українців Канади (ССУК). Збіркову кампанію по цілій Канаді проведуть Філії ССУК під проводом Централі ССУК у рамках Фонду „Поміч Україні".

Рівночасно зі збірковою кампанією конечним є негайне спонзорування біженців. У цьому повинні взяти участь всі місцеві організації і особи доброї волі. Філії ССУК мають велику кількість аплікацій, які були занедбані і недавно вислані до окремих Філій ССУК. Чим скоріше біженці виїде з Австрії, тим менша буде грошова сума за його утримання.

У ЗСА:

Відповідальність за збіркову акцію „Фонду українського біженця" у ЗСА має Злучений Український Американський Допомоговий Комітет (ЗУАДК). Для успішности збіркової кампанії, ЗУАДК проведе її децентралізованою системою, так як це заплановано в Канаді. Також приспішить старання про заключення договору з американським урядом для спонзорування більшої кількости біженців. Зробить приготування на приїзд великої кількости релігійно переслідуваних з України, які зможуть у рамках нового закону поселитися в Америці.

В Австралії:

Збіркову кампанію переведе Союз Українських Організацій Австралії (СУОА) також децентралізовано. Українська спільнота в Австралії може спонзорувати 100 біженців річно. Для полегшення цього і меншої селекції спонзорованих потрібно подбати про договір з австралійським урядом. Усі зібрані фонди будуть призначені в цілости на потреби біженців, а в першу чергу на їх допомогу в Австрії до часу виїзду на стале поселення.

Звертаємося з великим проханням в першу чергу до всіх українських церков провести збірку раз на місяць окремою тацою.

До всіх фінансових установ, кредитівок і підприємств призначити відповідну дотацію на „Фонд українського біженця".

До молодіжних організацій перебрати ініціятиву інтенсивної збіркової акції. До всіх українських організацій подбати про успіх кампанії і до всієї української спільноти підтримати своїми щедрими датками дальшу долю українських біженців.

Вислід збіркової акції в перших чотирьох тижнях буде вказувати чи Світова Рада Суспільної Служби СКВУ разом зі ЗУАДК-ом і ССУК зможуть продовжувати допомогу біженцям, чи будуть змушені залишити їх на непевну і незавидну долю переслідувань в Польщі.

Екзекутива Світової Ради Суспільної Служби СКВУ:
World Council of Ukrainian Social Services, 2118A Bloor St. W. Toronto, Ont. M6S 1M8, Canada.

Адреси харитативних централь: United Ukrainian American Relief Committee Inc., 1319 West Lindley Ave., Philadelphia, Pa. 19141 — USA.

Ukrainian Canadian Social Services Inc. P.O.Box 168, Stn. M., Toronto, Ont. M6S 4T3, Canada.

Federation of Ukrainian Organizations in Australia, P.O. Box 32, Rosanna, Vic. 3084, Melbourne, Australia.

Молдавія має намір прийняти закон про мову

Кишинів, Молдавія. — У вівторок, 29-го серпня Верховна Рада Молдавської ССР 300 голосами проти 43 при трьох, що утрималися, і 30 відсутніх прийняла рішення винести на голосування справу про проголошення молдавської мови мовою республіки і перехід з російського альфабету на латинський. Резолюція була прийнята, не зважаючи на заперечення депутатів з Бендер і Тирасполя, де з минулого тижня страйкують 80,000 робітників, які протестують проти нового закону про мову.

Для прийняття закону потрібні дві треті голосів у Верховній Раді Молдавії. Його прихильники з Молдавського народного фронту впевнені, що наберуть навіть більше необхідної кількости голосів.

Страйки охопили понад 100 підприємств. Росіяни і представники інших національностей, які становлять 36 відсотків більш як 4-мільйонного населення Молдавії, побоюються, що закон про мову стане початком їх дискримінації.

Під час сесії Верховної Ради Молдавії її будинок був оточений сотнями міліціонерів. На сусідній площі рішення Верховної Ради очікували сотні прихильників Народного фронту з червоно - жовто - блакитними молдавськими прапорами. У неділю фронт влаштував величезний мітинг, в якому взяли участь сотні людей.

Занепокоєні недавньою заявою ЦК КПСС, в якій партія з різкою критикою національних рухів у Прибалтиці, активісти молдавського фронту вимагали, щоб закон про мову був проведений якомога скоріше. Вони також не хотіли чекати на пленум ЦК з національних справ. „Ми повинні користати з моменту, — сказала кореспондентові АП представниця Молдавського народного фронту. — Ми повинні вирішити свої проблеми до того, як це зробить Москва".

Більшість виступаючих на сесії Верховної Ради Молдавії висловлювалися в користь закону про мову. Однак депутат Жанна Донська з Бендер закликала відкласти голосування і провести його за кілька тижнів після пленуму ЦК КПСС з національного питання, запланованого на кінець вересня.

КАРДИНАЛ ҐЛЕМП КРИТИКУЄ ЖИДІВ

Варшава, Польща. — У зв'язку із дискусією про монастир кармеліток, що знаходиться від 1984 року недалеко місця, де був концентраційний німецький табір в Авшвіці, польський кардинал Йозеф Глемп висловив своє негодування на протести жидів у цій справі. Як відомо, жидівські кола, особливо із ЗСА, протестують тепер та вимагають, щоб цей монастир перенести, а на його місці створити центр жидівсько-християнський з уваги на те, що місце табору в Авшвіц має особливе значення для усіх жидів. Цього місяця, однак, архиєпископ Кракова кардинал Францішек Махарський заявив, що він занехав пляни побудувати там цей жидівський центр через те, що жиди несправедливо закидають, немов би Католицька Церква зламала в цій справі умову, заключену в 1987 році.

Справа набрала тепер широкого розголосу і була причиною жидівських демонстрацій на місці концентраційного табору і в ЗСА.

В суботу, 26-го серпня ц.р., кардинал Й. Глемп виголосив проповідь у Ченстохові, де зберігається чудотворний образ Матері Божої і він зробив зауваження, що жиди ширять непорозуміння поміж поляками і жидами, коли вимагають усунення монастиря кармеліток з Авшвіцу, та що така постава жидів ображує почування поляків. Він також згадав, що минулого місяця жидівські протестанти із ЗСА перелізли через мур до монастиря, і аж польські робітники мусіли їх перешкодити, щоб вони не заатакували монахинь. Звертаючись безпосередньо до жидів, примас Польщі сказав: „Ваша сила лежить в засобах масової інформації, яка є до вашої розпорядимости в багатьох країнах світу. Не вживайте її для ширення протипольської пропаганди!", на що вже є реакція американських жидів, що заява кардинала Глемпа є „антисемітською", мовляв.

В останніх місяцях відбулися три демонстрації жидів в околиці Авшвіцу, а в липні демонстрація жидівських студентів зі Західньої Европи, які викрикували „Кармелітки, геть з Авшвіцу!"

Доволі гостра заява кардинала Глемпа викликала реакцію в щоденнику „Солідарность" п. н. „Газета виборча", яка пише про те, що примас Польщі заторкнув глибоку рану у почуваннях тих осіб, члени родин яких були жертвами Голокосту.

ВІДБУДУТЬСЯ УКРАЇНСЬКІ ДНІ В ЧИКАҐО

Чикаґо, Ілл. (Лук-а). — Українське Чикаґо готується до свого традиційного фестивала, відомого в громаді як „Українські дні", що відбудеться в суботу 9-го та в неділю 10-го вересня ц.р. Місцем, на якому відбудуться Українські Дні, буде Смит парк, що розташований при перехрестях вулиць Суперіор і Кембел, в сусідстві дільниці міста, що є відома як „Юкрейніен вилидж".

Традиція Українських днів у Чикаґо хоч і давня, то з кожним роком ця імпреза, що відбувається під кінець літа, стає щораз то більш популярною. Це мабуть тому, що формат Українських днів, їх зміст та різноманітність є до вподоби відвідувачам. Відвідувачів на Українських днях тепер стає вже більше, а між ними є багато з подальших околиць.

Головною атракцією на Українських днях є мистецька програма, яка щорічно відбувається у пообідніх годинах та продовжується з перервами до пізнього вечора.

Організатори Українських днів, якими є місцевий Відділ Українського Конгресового Комітету Америки (УККА), подбали, щоб і цього року мистецька програма була багата, різнометна та на належному рівні. І так цього року на Українських днях будуть розважати відвідувачів: Стефан Шкафаровський — басоліст нюйоркської опери, сопрано Ганна Маринець, тріо „Троянда" з Торонто, чикаґське тріо „Лідан", танцювальний ансамбль „Громовиця", танцювальний ансамбль Осередку Спілки Української Молоді ім. Миколи Павлушкова „Україна" та інші.

Підготовкою цьогорічних Українських днів займається комітет, що його очолює інж. Орест Бараник. Є вже все полагоджене. Єдине, що потрібне ще, — це гарна погода, якої всі очікують.

Православні в Україні вийшли з-під влади Московської Патріярхії

М. Врубель: Зшестя Святого Духа на дванадцять апостолів в Андріївській церкві у Києві.

Джерзі Сіті, Н.Дж. — Як уже повідомлено в „Свободі" ч.162 з 26-го серпня, в Україні 19-го серпня ц.р. сталася історична подія: священики, парафіяни церкви св. Петра і Павла разом з парафіянами оголосили про свій вихід із підлеглости Московському Патріярхові, надіславши про це заяву на ім'я уповноваженого в справах релігій при Львівському обласному виконавчому комітетові Юрію Решетилову. Ось текст цієї заяви:

„Цим письмом заявляємо, що наша церковна громада відмовляється від підлеглости Руській Православній Церкві і приєднується до Ініціятивного Комітету Відродження УАПЦ, який існує в місті Києві. Надії на Екзарха України завели нас у безвихідь. Тому ми мусимо шукати доріг до визволення. Далі годі терпіти таке зневажливе ставлення до 50-ти мільйонного народу із сторони тих, хто повинен би бути духовним провідником народу, а по суті тільки стягає кошти на становлення своїх закладів та ремонт своїх монастирів, не цікавлячись зовсім тим, що наші монастирі стоять порожні і досі немає духовної української семінарії. Епархія Руської, в точніше Російської, Церкви в Україні є нічим іншим як органом духовного поневолення віруючого українського народу. Від таких вовків, а не пастирів нам треба рішуче відмежуватися. Тому, не ждучи на ніяку ласку, приєднуємося до Київського Ініціятивного Комітету і разом з ним шукатимемо собі правдивих духовних провідників. Тимчасово поминатимемо Святішого Вселенського Патріярха Димитрія I (Дімітріоса) доки знайдуться владики-патріоти, які не плямитимуться ще служінням зі сторони московської влади, що давно стратила християнську совість і підкорила себе цілковито атеїстичним органам. Ми розуміємо, що в кожній державі є цивільна влада і радянську владу визнаємо законною владою. Але, уважаючи постанову, що Церква відірвана від Держави, просимо державні органи не втручатися в наші суто духовні справи. Ці зобов'язання відносно держави будемо виконувати совісно, але, користаючи з іншої радянсько-державної постанови, що ніхто не може ображати почуттів віруючих громадян просимо цю постанову респектувати в найважливішій справі віруючих вибору духовних провідників. Віруючі зроблять це самі так, як це було в Україні до поневолення Української Церкви царським урядом. Святішим Патріярхів ми повідомили телеграмами. Про дальші наші справи повідомлятимемо своєчасно. Подаємо підписи парафіян, які приєднуються до нашої парафії і до нашої заяви, ставучи визнавцями УАПЦ.

Львів, 21.8.1989"

(Понад 1800 підписів)

ХРОНІКА ЛЬВІВСЬКОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ УГС

• Спроби заборонити національну символіку, проявляються в різних місцях. Так 12-го липня в селі Велике Колодне Кам'янко-Бузького району на Львівщині, люди вивісили синьожовтий прапор на куполі недіючого костолу. Щоб зняти прапор влада викликала вертольот з солдатами. Один із них збив прапор, стріляючи з автомата. Проте, через кілька годин хтось знов вивісив синьожовтий прапор на тому ж місці.

• 12-го липня у місті Дрогобичі на Львівщині при зібранні районного Товариства Української мови виступив перший секретар міського партії Олексій Радзієвський, який заявив, що голова Товариства Ярослав Ольховий, будучи в минулому суджений за приналежність до Української Повстанської Армії, не має права очолювати районне об'єднання Товариства Української мови. Він зачитав довідку із колишнього дрогобицького відділення НКВД і став вимагати від Ольхового пояснень, намагаючись влаштувати йому громадське судилище. Проте, члени Товариства висунули з обуренням проти негідних домагань першого секретаря міського партії Радзієвського і він змушений був відмовитись від своєї затії, і врешті разом з другим секретарем міського партії Ириною Голодненко демонстративно покинув зібрання. Кілька днів пізніше Ярослав Ольховий подав з цього приводу листа голові Львівського обласного відділення Товариства Української мови Романові Іваничукові, а копію в Народний Рух України, з проханням захистити його від свавілля дрогобицької парт охратії. Уривок цього листа наводимо: „До цього часу офіційно дозволялося вшановувати лише жертв сталінського терору, а тих, хто боровся проти нього, продовжують називати „зрадниками батьківщини" і відмовляють в будь-якій реабілітації. Виходить, що суспільство якому загрожувала цілковита заглада, мало право тільки на те, щоб покірно класти голову під сокиру ката, і в окремих випадках тільки тоді, коли така покірність вповні доведена щодо окремих громадян, які зазнали переслідувань, заслуговувати пошани, звичайно посмертно, як невинні жертви сталінізму. Той же, хто проявив опір цьому катові — це вже зрадник і ворог народу. Ні й ще раз ні! Український народ не стадо овець! Він вимагає повного права на самозахист, і він це право здавна проявив, також в Світову війну не зрадивши Батьківщини. А її героями були ті, хто піднявся супроти архиката усіх народів і часів — Сталіна і його поплічників. Так думаю не лише я, а усі чесні й неупереджені співгромадяни".

• 13-го липня в Чернівцях до міської прокуратури був запрошений член УГС Емануїл Ганкевич, який займається похованням останків жертв сталінських репресій, що були виявлені на подвір'ї будинку на вулиці Леніна 209. В прокуратурі Ганкевичеві намагалися довести, що люди, поховані на подвір'ї того будинку, не є жертвами енкавеліського терору.

• 13-го липня в Чернівцях відбулися збори Народного Руху України за Перебудову, організації Зелений Світ, Товариства Української Мови та неформальних груп УГС „Оборіг" і „Меморіял". Збори прийняли рішення підтримати програму Народного Руху і створено тимчасову Координаційну Раду Народного Руху для проведення обласної установчої конференції. У тимчасову Координаційну Раду увійшли представники Ініціятивної групи НРУ та неформальних організацій Зелений Світ, УГС „Меморіял", Товариства Української Мови, „Оборіг".

ОКРУГА НЮ ДЖЕРЗІ ВИБИРАЄТЬСЯ НА ЮВІЛЕЙНИЙ УНСОЮЗОВИЙ КОНЦЕРТ

Мейплвуд, Н.Дж. (А.К.). — Управа УНСоюзової Ню Джерзької Округи спонзорує поїздку автобусами до Авери Фішер Голл в Лінкольн Центрі, в Ню Йорку, на Ювілейний концерт, у неділю, 17-го вересня ц.р., з нагоди 95-річчя заснування Українського Народного Союзу, та з нагоди 40-річчя Українського хору „Думка" з Ню Йорку. Квиток в обидва кінці коштує 10 доля рів від особи, що їх треба заплатити наперед. Автобус, чи автобуси, вирушить з-під української католицької школи св. Івана Хрестителя при Айві-вулиці і Сандфорд авеню в Ньюарку, Н.Дж., о 2-ій годині пообіді. В справі квитків на автобус слід телефонувати до Андрія Кейбіди на число телефону: (201) 762-2827. Хто першим зголоситься, той першим і буде обслужений.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association Inc at 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302

Svoboda (201) 434-0237 UNA (201) 451-2200

Бюро УНС у Вашінґтоні (202) 347-UNAW (202) 347-8631 (факс)

Postmaster Send address changes to

Svoboda 30 Montgomery Street Jersey City N J 07302
Tel (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City N J

Передплата на рік $40.00 на півроку — $22.00 на 3 місяці $12.00
Для членів УНСоюзу $15.00 річно За кожну зміну адреси $1.00
Чеки і money orders виставляти на "Svoboda"

P O Box 346 Jersey City N J 07303

Вшануймо Шевченка у Вашінґтоні

У цьому році сповняється 175 років від дня народження Тараса Шевченка і 25 років від часу здвигнення у столиці Америки величавого пам'ятника генієві України. З цього приводу з ініціятиви Наукового Товариства, патроном якого є Тарас Шевченко, Українська Координаційна Рада й Український Конґресовий Комітет рішили разом з НТШ відзначити ці історичні дати окремим здвигом у Вашінґтоні. Він відбудеться 7-го жовтня цього року з такою програмою, що в полудне українська громада віддасть поклін Тарасові під його пам'ятником і вечером відбудеться святковий концерт. У 15-річчя поставлення пам'ятника Антін Драган видав у Видавництві „Свободи" книжку „Шевченко у Вашінґтоні". Зібрано там найважливіші подробиці того великого свята. Це був найвеличавіший здвиг українських людей у вільному світі, що його бачила діяспора. Стотисячна маса йшла походом на довгі милі й перетворила столицю Америки, яка є столицею вільного світу, в український острів. Д. Д. Айзенгавер, який підписав був закон про встановлення цього пам'ятника, відкрив його і всі американські засоби масової інформації подивляли та дивувалися, який це незвичний культ Тараса Шевченка.

У „Свободі" з дати 11-го серпня 1989 року появилася на першому місці першої сторінки „Звернення" Наукового Товариства ім. Шевченка, Української Координаційної Ради й Українського Конґресового Комітету за підписами керівників цих трьох установ із закликом до всіх українських людей в Америці, щоб вони з'їхались 7-го жовтня цього року у Вашінґтоні й засвідчили свою вічну відданість невмирущому Тарасові, духовому Батькові українського народу. Це не буде звеличування пам'ятника, а звеличування цього, кому присвячений пам'ятник. Пам'ятаймо — як би не поставили були вільні українці пам'ятника Шевченкові у Вінніпеґу в Канаді й у Вашінґтоні в Америці — то не було би пам'ятникові Шевченкові у Києві і Москві. Очі українського народу на його рідній землі звернені на українську вільну громаду у діяспорі, зокрема й особливо на найбільше скупчення українців в Америці. Щорічно у березні місяці, місяці народження і смерти Шевченка, там в Україні і в усіх осередках українського поселення у світі відзначається „Шевченкові дні". Культ Тараса Шевченка в українців не має собі рівного культові жодної людини у широкому світі. Різні народи мають у своїй літературі геніїв на вселюдську мірку. Але Тарас Шевченко не є для нас поетом-письменником — він є, як правильно ствердив над його свіжою могилою Паналеймон Куліш — „світильником небесним" — пробудником української нації.

Нав'язуючи до чудової поеми Шевченка про його розмову з Україною — згадане вище „Звернення" заявляє: „У тіні його пам'ятника ми й ведемо заповіджену Шевченком розмову й наново присвячуємо себе Шевченкові". Гарно сказано. Але писаного і сказаного слова замало. Треба діла і таким ділом має бути маніфестація нашої відданости Шевченкові у Вашінґтоні. У той день не може бути ніякої іншої української імпрези між двома океанами, бо той день присвячений Тарасові Шевченкові. Це не є якась самопосвята, це не є наражування себе на якусь невигоду і втрату часу. І це не є церемонійний обов'язок. Бо пригадаймо, що кожний живучий ще учасник посвячення пам'ятника Шевченкові у Вашінґтоні 21-го червня 1964 року згадує той день, як одно з найкращих переживань у житті. Була тоді велика спека, але ніхто не вважав на труд і втому. Усі були щасливі і горді, що Комітетові будови пам'ятника Шевченкові вдалося здійснити той спершу ніби фанатастичний і нездійсненний проєкт. Тому 25 років відбулося у Вашінґтоні велике українське соборне свято. Бо ніщо інше, як тільки культ Шевченка єднає всю українську націю — без уваги на місце народження й замешкання української людини, без уваги на її віровизнання і ідеологічно-політичну приналежність. Тож, всі українські люди 7-го жовтня повинні заманіфестувати свою єдність у поклоні Шевченкові — батькові всієї української нації.

Д-р Олег М. Волянський

СОВЄТИ НАДАЛІ НАДУЖИВАЮТЬ ПСИХІЯТРІЮ — СТВЕРДЖУЄ АМЕРИКАНСЬКА КОМІСІЯ

Американська комісія в складі 14-ох психіятрів та 12-ох інших експертів з ділянки психіятрії відвідувала весною цього року Совєтський Союз. Ціллю цієї візити було переконатися на місці, як стоїть справа з надуживанням психіятрії для політичних цілей совєтськими властями. „Психіятричні Вісті", орган Американської Психіятричної Асоціяції, з дня 4-го серпня 1989 року, дає цікаву вістку про висновки цієї комісії із їхньої поїздки. Комісія мала інтерв'ю із 27-ма політичними дисидентами, 15-ма, що перебували у психіятричних лікарнях і з 12-ма колишніми пацієнтами „психушок". На думку американської комісії, лиш десять осіб із цієї групи потребували лікування у психіятричних лікарнях, а 17 осіб не повинні були бути приміщені. Крім цього комісія ствердила, що совєтські психіятри вживають „невролептики" (субстанції, що ними лікують психічно хворих) не для лікування пацієнтів, але для того, щоби їх карати та щоби мати над ними повну контролю. Комісія також завважила, що совєтські психіятри „лікують" пацієнтів такими препаратами, що їх ніде інде не вживається для цієї цілі, напр., атропіною, сульфазиною чи інсуліновою комою. Зокрема небезпечна сульфазина, котра спричиняє сильну біль, високу гарячку та іммобілізацію (унерухомлення) людини. З огляду на те комісія зробила висновок, що цей „лік" вживається як один із засобів каральної медицини. На думку комісії, совєтська психіятрія є 20-25 років позаду американської.

Факт, що совєтські власті забрали „Спеціяльні психіятричні лікарні" з-під адміністрації Міністерства Внутрішніх Справ, цебто КГБ, і віддали їх під адміністрацію Міністерства Здоров'я, є позитивним кроком до поліпшення обставин, але, на жаль, небагато змінилося там на краще, бо залишилися надалі ті самі люди і вони по-своєму заправляють пацієнтами. На думку комісії, ці лікарні надалі залишилися „психіятричними тюрмами", де пацієнти є позбавлені підставових людських прав, але бояться поскаржитися комунебудь, щоб потім персонал на них не мстився. Комісія стверджує, що у випадках „негайного" приміщення у лікарні (без судової розправи) пацієнт не має жодного впливу на рішення у його справі, не має доступу до адвоката і, хоч закон вимагає щошість місяців перевірки пацієнта спеціяльною комісією, то ця перевірка є лише формальністю, і на рішення комісії пацієнт не має відклику.

Пітер Раддевей, член американської комісії, експерт людських прав у совєтах та професор політичних наук у Джордж Тавн університеті в Вашінґтоні і співавтор монументальної книги „Psychiatric Terror" (1977) про совєти, сказав, що, хоч деякі совєтські політичні керівники бажають покращання психіятричної обслуги, то вони натрапляють на опір, ворожість та „оборонне ставлення бюрократії совєтського відділу здоров'я.

У жовтні ц. р. відбудеться в Атенах, Греція, конвенція Світової Психіятричної Асоціяції, яка, між іншими, буде рішати про те, чи совєтське Всесоюзне Товариство Невропатологів та Психіятрів стане знову повним членом цієї організації. (Під цю пору воно є тимчасовим членом). Серед членів Екзекутиви Світової Психіятричної Асоціяції існує велика розбіжність у цій справі, і тому Американська Психіятрична Асоціяція ще тепер не зайняла ясного становища. Ситуація комплікується тим, що дві совєтські незалежні психіятричні організації, котрі гостро виступають проти зловживання психіятрії, внесли прохання про прийняття їх до Світової Психіятричної Асоціяції. Очевидно, що невідомо, чи довго ті організації будуть існувати, або чи совєтські власті дозволять провідникам тих організацій перебрати провід над згаданим Всесоюзним Товариством Невропатологів та Психіятрів.

Треба надіятися, що конвенція Світової Психіятричної Асоціяції не надасть Всесоюзному Товариству повного членства до того часу, аж поки зловживання психіятрії цілковито не зліквідується.

Світляна Кузьменко

„ФРОНТОВІ ДОРОГИ" ВІТАЛІЯ БЕНДЕРА

Організації СУЖЕРО і ДОБРУС видали в Канаді нову книгу Віталія Бендера „Фронтові дороги", яка є продовженням попередньої книги „Станція Пугаловська". Раніше вийшли в світ цього автора роман „Марш молодости", повісті — „Марко Бурджа", „Навздогін за ворогом" та книжка оповідань „Минулі дні" — всі три видані в Ріміні, Італії.

„Фронтові дороги" — автобіографічна повість з часів Другої світової війни ведеться розповіддю солдатом червоної армії Михайлом Мартюком. 18-річний Мартюк знайомить читача зі своїм взводом так: „У нашому взводі один я — бувший студент. Решта моложаві шахтарі та сільська молодь, багато світу ще не бачили. На чолі взводу лейтенант Грудько, старший за Михайла на чотири роки. З ним Михайло Мартюк може, як кажуть, відвести душу, бо у них спільні зацікавлення". З цих розмов і низки інших описів чи просто згадок, що стосуються зацікавлень і настроїв більшої кількости тогочасних молодих людей, що оточували його, можна скласти добру уяву про те, чим годувалися у той час спраглі романтики душі тогочасної совєтської молодої людини, а в тім і української.

Автор цитує низку сантиментальних, популярних у той час пісеньок, які тоді так подобалися його поколінню. Він дивується: чому всі ці романтичні пісні створені „благородною" російською мовою? А їх часто творили українці, як от хоч би відому на цілий світ пісню „Очі чорниє", автором якої є український письменник Євген Гребінка. І спостережливий Михайло, роздумуючи, каже: „те, що українці краще виявили себе в чужій мові й культурі не тільки мене дивувало, а й починало бентежити... Якісь ми малі, задуже повільні, не хваткі, жахливо консервативні, податливі, з такими буденними душами. Тільки й спроможні бути унтерофіцерами... Регочемося з Солопія на ярмарку, з чумака, що пропив воли й вози, вважаємо геройством, коли хтось видудлить пляшку горілки одним духом, та милуємося з роззявленими ротами, коли хтось гатить „Гопака" до упаду".

Одначе, Михайло Мартюк зустрічає і українських людей, які вдихають йому віру у своїх земляків, як от Ірина — романтична, смілива, винахідлива дівчина з глухого українського містечка, чи майор Кириченко, який хоч і розмовляє „суржиком", але все ж цупко тримається свого корення й роду. Автор описує жалюгідний вигляд вояків, непоінформованість їх — де той фронт та ворог. І враз їхня частина опинилася перед німецькими танками, які показалися несподівано, раптово. Автор каже: „Чомусь думки метнулися до Микитівки, де ми формувалися і майже два місяці вчилися військового ремесла. Навчилися маршувати формацією, маскуватися, бігати з палицями в атаку, надриваючи горло до хрипоти кричали: „ура", повзали по землі по-пластунському, загонисто рапортували командирам, що „ворог з позицій вибитий, завдання виконано", нам показували, як в'язками гранат долати ворожі танки і завжди йти вперед. Ні однісінького разу нам не показали, як організовано відступати, рятуватися від загибелі".

Михайло Мартюк попадає в німецький полон, з якого силою складних обставин знову потрапляє до совєтського війська, де перебуває до 1944 року. Він переходить на Захід. Вступає в українську дивізію „Галичина". У повісті В. Бендера „Фронтові дороги" багато цікавих описів різних подій, з якими зустрічався чи яких був учасником Мартюк на своїх „фронтових дорогах".

Мова автора добра, гнучка, хоч варто б було, щоб таку добру книжку пробіг своїми очима ще й фаховий мовний редактор. У книжці сказано про правдиві речі щиро й цікаво та з іншої точки погляду, як у інших книжках на тему Другої світової війни. Сказано словами, думками і талантом очевидця і учасника тих подій, про які йде мова. Цікава обкладинка Лідії Палій. Ціна „Станція Пугаловська" — 13 дол., „Фронтові дороги" — 15 дол. Книжку можна замовити, звертаючись на адресу: Mr. Hr. Moroz 2667 Lake Shore Blvd., Art. 10, Toronto, Ont. Canada. M8V 1G5.

Степан Яворський

Вісті з Оттави

В кінці липня ц.р. Бюро генерального губернатора Канади опублікувало листу цих визначних канадців, які отримали Орден Канади. Серед нагороджених було ім'я загальнознаного українського скульптора Леоніда Молодожанина, скульптури якого можна знайти в країнах Америки та Европи. З найбільш відомих творів нашого мистця варто згадати пам'ятник Шевченка у Вашінгтоні, статую Джана Діффенбейкера (колишнього прем'єр міністра Канади) в Оттаві та пам'ятник святого Володимира в Лондоні, Англія. Інвеститура Орденів Канади відбудеться в листопаді ц.р. в резиденції генерального губернатора в Оттаві.

* * *

Крайовий конгрес Союзу Українських Студентів Канади відбувся в днях 11-го, 12-го і 13-го серпня ц.р. в приміщенні Карлтонського університету в Оттаві. Цьогорічний конгрес мав багату і цікаву програму. Перший раз на студентському конґресі в Канаді були присутні: студенти-гості з України, а саме Дем'ян Малярчук, голова Студентського Братства, член Народного Руху в Україні за перебудову і Товариства Рідної Мови ім. Т. Шевченка зі Львова, Андрій Винничук, також зі Львова, і Богдан Ткаченко з Києва. Студенти з України розповіли канадським українцям про життя і працю українських студентів на рідних землях та про громадську діяльність українських активістів, які поборюють великі труднощі і перепони в своїх зусиллях поширити національну свідомість українського населення. Студенти з України також давали вичерпуючі відповіді на численні питання присутніх на конґресі.

З цікавими доповідями виступили: Юрій Шимко, президент Світового Конґресу Вільних Українців, Андрій Вітер, колишній посол до канадського парляменту, Роман Сербин, професор Монтреальського університету, Христина Ісаїв, екзекутивний директор Комісії Людських Прав при Світовому Конґресі Вільних українців, Григорій Близнюк, голова Союзу Українських Студентів Канади, та Едвард Білобаба, визначний адвокат з Оттави, який активно займається справою торговельних зв'язків між Канадою і Совєтським Союзом, а особливо між Канадою і Українською ССР.

У своїй доповіді проф. Р. Сербин виступив з цікавим проєктом, пропонуючи, щоб Комітет Українців Канади запросив 100 студентів з України відвідати Канаду в 1990 році, під час святкування століття поселення українців в Канаді. Ці відвідини мали б тривати приблизно два місяці і запрошені студенти перебували б в домах канадських українців, а також брали б участь у святкуваннях сторічного ювілею українського поселення в Канаді.

Адвокат Е. Білобаба говорив про перспективи економічної співпраці між Канадою і Україною. Він має за собою вже одне велике досягнення, а саме, він оформлював договір між великою канадською фірмою „Магна" і урядом Української ССР про побудову фабрики автомобільних частин на Україні.

А. Вітер, як і Ю. Шимко, в своїх доповідях згадували про ганебний напад кагебістів і комсомольців на пластовий табір біля Львова, під час якого вони брутально побили кількох українських пластунів. Ю. Шимко і А. Вітер обіцяли звернутися в цій справі до канадського уряду, який є далі зацікавлений порушуванням прав людини в Совєтському Союзі.

Досить контроверсійним був виступ першого секретаря совєтської амбасади в Оттаві Юрія Бугаєвського. Він критикував доповідь Христини Ісаїв, яка говорила про дальші порушування прав людини в УССР та про переслідування членів Української Гельсінкської Спілки. Він також докоряв канадським українським студентам за вживання англійської мови під час їх нарад. Йому влучно відповів адвокат Нестор Войчишин, кажучи, що якщо йдеться про вживання української мови, то нехай Бугаєвський перш за все зверне увагу на те що діється на рідних землях, де українська мова була постійно руйнована, при повній підтримці так званого українського уряду під проводом сталініста Щербицького.

На бенкеті конґресу головним промовцем був суддя Верховного суду Канади Джан Сопінка.

У понеділок, 21-го серпня ц.р., українська делеґація

(Закінчення на стор. 3)

Леонід Гусак

РОЗПОВІДЬ ПРО СЕБЕ І СВОЄ ПОКОЛІННЯ

(„Зустріч і прощання" Григорія Костюка)

До цього часу читач мав тільки скупі біографічні дані про життя відомого літератора й дослідника професора Григорія Костюка. Тепер читач має першу книгу його споминів „Зустрічі і прощання", яка вийшла у видавництві Канадського Інституту Українських Студій в Альберті та дістала літературну нагоду фундації Антоновичів за 1988 рік.

Спомини Григорія Костюка мають всі ті якості, якими завжди відрізнялися його наукові праці: оригінальністю підходу до головних тем, достовірністю джерел, кропіткою дослідницькою працею і доступним для читача способом викладу думки. Так і в споминах, розповідь про себе є тісно пов'язана з розповіддю про своє покоління, про добу і події, що формували долю автора і його сучасників.

Уже з перших рядків споминів, коли починається розповідь про дитячі роки кмітливого і розумного Гриця, читач відчуває, що автор має дар до розповіді, що він є спостережливою людиною і має почуття гумору. Цікаві і дотепні описи дитинства чергуються з описом села і подій, з яких читач багато довідується про дореволюційне село: його соціяльну структуру, побут селян, рівень національної свідомости, ролю школи в русифікації населення і ролі свідомої інтеліґенції в пробудженні національної свідомости. Слідкуючи за проґресом Гриця, читач одночасно довідується, як село сприйняло Першу світову війну, революцію, Центральну Раду, карні експедиції німців та фатальні наслідки цих експедицій. Так, наче в ляборáторії ученого, історія села Баришківців на Поділлі, де виростав автор, стає історією цілої української доби 1917-1921 років, стає довідкою про те, як і чому була така поведінка маси селян в ті вирішальні для України роки, як мінявся її ентузіязм, її симпатії та як вона швидко розчарувалася совєтською владою.

У наслідок революції і громадської війни Україна знову залишилась під центральною владою Москви, але національні свідомі сили, що їх зродила світова війна, революція та боротьба УНР за незалежність, не могли погодитись з новою ситуацією і шукали виходу з становища. Одні пішли на еміґрацію, а інші жили надією, що національне відродження буде можливе в формі совєтської республіки. Колишні укапісти, боротьбісти, національно свідомі члени Компартії та велика частина інтеліґенції вірили в таку розв'язку і щиро працювали для свого народу, а процес українізації в двадцятих роках тільки сприяв такій настанові цих національно свідомих сил в Україні. Саме в такій ситуації починалося студентське життя молодого Костюка.

Автор мав щастя вчитися у найбільш талановитих діячів нашої літератури: Миколи Зерова, Павла Филиповича, Михайла Драй-Хмари. Спомини про них і інших своїх професорів набрали в Костюка форму блискучих есеїв і залишаться важливим матеріялом для майбутніх дослідників. Окреме місце в спогадах відведено студентам-друзям Костюка та їхнім типово студентським пригодам. На ті роки припадає знайомство автора з Олександром Корнійчуком. Історія Корнійчука служить авторові, як зразок того, чого сподівалася партія від української літератури, її письменників та як використовували кар'єриста Корнійчука в боротьбі з талановитим і непокірним Миколою Кулішем, а пізніше з Іваном Микитенком, який попав згодом в неласку. Цікаво, що недавно в „Літературній Україні" були висловлені подібні думки та висували питання про перейменування премії Корнійчука на премію Куліша, Кропивницького, або Кочерги.

Як відомо, Григорій Костюк за фахом — літературний дослідник, але мова й стиль його спогадів зраджують багато якостей доброго новеліста: кількома реченнями швидко окреслюється характер, зовнішність й манеризми героїв. Вживання діялогу автором надає спогадам почуття безпосередньости, відкриває багато нюансів у характері учасників, підкреслює многозначність окремих фраз, відкриває справжній зміст їх в умовах, коли майже ніхто нікому не довіряв. Автор вміє зацікавити читача своїми героями, прикувати його увагу, хоча й читач знає, що, наче в грецькій трагедії, певні герої мусять вмерти.

Часто зустрічі й прощання автора є малими новелями про людей, яких ми знаємо з нашого недавнього минулого, але часто його героями є звичайні люди. В розповідях Костюка їхня доля є такою ж важливою, як і доля відомих поетів, літераторів і політиків. Багато трагічних постатей автор воскрешає з забуття (поет Василь Бобинський з родиною). Багатьом неоспіваним героям і жертвам жорстокої доби терору, шляхи яких перехрещувалися з Григорієм Костюком, його спогади залишаться єдиним пам'ятником.

Як літературознавець, автор спогадів не обійшов проблеми зв'язку між життям письменника і його творчістю. Зокрема актуальним залишається дилема тих письменників, які були покарані владою, а потім повернуті на волю (розділи про Остапа Вишню і Василя Мисика), або тих письменників, яким загрожували арештом і вимагали від них обов'язкових похвал Сталінові (розділ про Сосюру). Сьогодні, коли знову можна дискутувати ці проблеми в Україні, „Літературна Україна" надрукувала цілу серію статтей про гоніння Сосюри, Рильського, Тичини та про ролю в цих розправах літературних критиків. Всі ці гоніння, як це часто документує Костюк, типово починалися з статті якогось режимного критика. Один з таких критиків Рильського недавно обізвався з покаянням, де він признається, що сліпо наслідував курс партії.

До великої заслуги спогадів Григорія Костюка належить документація важливих подій, свідком яких був автор. Насамперед варто згадати тут історію листа Горького до Слісаренка в справі перекладу роману „Мати". Автор цитує цей лист повністю, щоб „... зберегти його оригінальний текст для історії, бо ж цей унікальний документ є яскравим зразком невигойного російського шовінізму навіть у таких прогресивних росіян, як Ґорький; подруге, — щоб унести ясність у навмисне заплутування цієї справи у спогадах Юрія Смолича "Розповіді про неспокій немає кінця". Коли пізніше, 1928 року, Ґорький завітав до Харкова всі члени Пролітфронту збойкотували його приїзд за цей лист.

Справа Пролітфронту висвітлена в спогадах дуже детально. Спогади Костюка є багаті інформаціями про цю організацію з точки зору члена, який брав надзвичайно активну участь в її діяльності, він вияснює мистецьку і політичну потребу такої організації та тактику яку вживалося, щоб зберегти її існування, чому вона мусіла розв'язати себе і чому всі, найкращі і найбільш талановиті письменники на чолі з Хвильовим, належали до неї.

Роки перебування автора на Воркуті є змальовані в тому самому пляні, як і решта спогадів, де автор ставить своє ув'язнення наче на другий плян і концентрується на широкому полотні „окаянних років". Проте описи його власних переживань в ізоляторі та його поворот на суходіл з групою умовохворих в'язнів залишаться в пам'яті читача назавжди. На Воркуті Костюк був близьким свідком організованого троцькістами голодового страйку. Сам Костюк не брав участи в страйку, але симпатизував страйкарям, вів дискусію про доцільність страйку, сам оголосив з солідарности одноденний страйк, за що пізніше заплатив ув'язненням в ізоляторі. Його спогади про цей страйк, як очевидця, унікальні, а ще більш унікальний є складений ним список жертв розправи. Список Костюка, — найдовший, включає 67 імен з 1,300 розстріляних тоді осіб, а решта імен зникли безслідно. Із заслання Григорій Костюк зберіг в своїй пам'яті величезну кількість інформацій про події в СССР за часи сталінського терору, пізніше він використав ці інформації в своїх працях про дослідження сталінського терору в Україні.

Було б помилково вважати, що спогади Костюка є тільки спогадами про своїх сучасників, що автор є тільки призмою, через яку ми бачимо людей та події, які формували світ навколо нього. Його спогади про своїх батьків, сестер і земляків є сповнені любови і поваги. Свої найкращі почуття він присвячує дружині Раїсі Олександрівні, дорога до зустрічі з якою почалася ще на Воркуті.

З жалем кінчаєш сімсот сторінок спогадів, — знову хочеться перегортати сторінки, повертатися до найважливіших подій, окремих історій і осіб. Передумуєш долю автора і радієш за нього, що він переніс страшне лихо, що доля зберегла його для нас, щоб написати, як пише автор в післямові, „історичну біографію мого покоління", щоб заповнити велику прогалину в мемуаристиці вдома і поза батьківщиною. Багато визначних людей, які мали що сказати, не залишили нам, на жаль, своїх спогадів. Основним мотивом автора було написати „спогади як сповідь перед своїм народом і перед історією". З цим завданням автор справився блискуче, спогади написані чесно і без фальшивого позування.

Перша книга споминів кінчається на даті 22-го червня 1941 року. Сподіваємося, що Григорій Олександрович Костюк дасть нам новий хвилюючий звіт про себе, про нашу добу: німецьку окупацію та побут на еміґрації,

Члени Ділового комітету Гарвардського проєкту зустрілися з проф. Г. Грабовичем

Ню Йорк (ІЯХ). — Тут відбулася перша спільна зустріч членів Ділового комітету Гарвардського проєкту з новим директором Українського Наукового Інституту при Гарвардському університеті проф. Григорієм Грабовичем, який перейняв посаду від проф. О. Пріцака. Професор Г. Грабович є українським науковцем молодшого покоління і приємно ствердити, що є всі причини для надій, що Гарвардський проєкт буде зреалізований не тільки в його оригінальній формі, але з уваги на контакти з українськими вченими в Україні може теж бути дещо поширений, при чому його первісна суть — привернення світовій науці укрінської історичної спадщини, є і буде головним завданням.

Професор Г. Грабович (сидить другий зліва) з членами Ділового комітету Гарвардського проєкту

(Світлив: інж. Д. Кордуба)

„Я ціню українську громаду дуже високо. Без її помочі немає українського Гарварду, неможливо реалізувати Гарвардський проєкт", — сказав у своїй вступній промові проф. Г. Грабович. Приємна тяглість поколінь.

Він теж сказав, що публікації української сучасної культурної спадщини повинні б теж у майбутньому бути. взяті під увагу Гарвардським проєктом. Присутні прийняли це до відома і ніхто не суперечив тому.

Доволі жвава дискусія велася між присутніми відносно деяких публікацій, що входять у програму Гарвардського проєкту. В основному все таки первісний плян лишається незмінний, хоч деякі доповнення є можливі, зокрема, якщо йдеться про публікації спадщини Пилипа Орлика.

Пилип Орлик був наслідником Івана Мазепи і росіяни не публікували його творів. Це мусить зробити Гарвардський проєкт, навіть якщо прийдеться збільшити його обсяг.

Велася доволі жвава дискусія довкола оригіналів, які перевидаються, особливо якщо йде мова про оригінальну мову і форму. І хоч остаточного рішення не зроблено, все таки оригінали з відповідними коментарями повинні б бути перевидані. Остаточне рішення повинно бути за Науковою Радою.

Було порушено ряд інших проблем і кожний з присутніх мусів ствердити, що дискусія велася дуже доречна.

Вісті...

(Закінчення зі стор. 2)

від Світового Конґресу Вільних Українців зустрілася з канадським міністром закордонних справ Джо Кларком та деякими вищими урядовцями його міністерства. Делеґація складалась з президента СКВУ Юрія Шимка, генерального секретаря СКВУ Василя Вериги і колишнього посла до федеральної палати ґромад А. Вітра. При нагоді цієї зустрічі делеґати вручили міністрові Кларкові медалю святого Володимира, що її Світовий Конґрес Вільних Українців признав міністрові за його заслуги в ділянці оборони людських прав.

Під час цієї зустрічі українська делеґація підносила справу канадського консуляту в Києві або у Львові, справу злочинного нападу на пластовий табір біля Львова, під час якого члени КҐБ жорстоко побили кількох молодих пластунів, як і справу переслідування українського поета Степана Сапеляка, якого совєтські власті силою висилають на три місяці до Чорнобиля, де він мав би помагати вичищувати радіоактивний реактор. У цій справі президент Комітету Українців Канади, д-р Дмитро Ціпивник, написав офіційного листа до міністра Кларка, домагаючись безпосередньої інтервенції канадського уряду.

Міністер Кларк віднісся прихильно до всіх цих справ. Він радив українцям приготовити спеціяльний меморандум до канадського уряду, в якому вони подали б причини для відкриття канадського консуляту в Україні. Він також обіцяв розглянути справу недавніх інцидентів на Україні, в яких були порушені основні права людини.

• • •

У середу, 23-го серпня, о год. 7-ій вечора, на парляментарній площі в Оттаві зібралося приблизно 200 мешканців столиці Канади, щоб відзначити 50-ту річницю ганебного договору між Гітлером і Сталіном, який приспішив Другу світову війну та який, в таємному протоколі, віддав Совєтському Союзові Західню Україну, Західню Білорусію, балтійські держави та Басарабію.

Присутні крім балтійських груп, репрезентували, українців, поляків, чехів, словаків, мадярів, в'єтнамців та інших меншин, країни яких є під комуністичною окупацією. Кожна група прибула зі своїми прапорами і плякатами, а всі присутні носили символічну чорну стрічку.

На демонстрації під парляментом промовляли федеральні посли трьох головних політичних партій Канади. Додатково промовляв колишній посол парляменту, українець, А. Вітер, який розказав про свою недавню подорож по Україні, згадуючи про напад каґебістів на українських пластунів. Він також поінформував присутніх про те, що, в результаті протестів з боку української громади в Канаді, совєтські чинники на Україні відкликали рішення про висилку українського дисидента С. Сапеляка на небезпечні роботи до Чорнобиля.

Після промов біля будинків парляменту відбувся похід присутніх, з прапорами і плякатами, головними вулицями столиці до Оттавського університету, де в одному з амфітеатрів відбувся семінар присвячений річниці договору.

На семінарі промовляли: д-р Радослав Селуцький, професор політичних наук Карлтонського університету, який в 1968 році еміґрував з Чехо-Словаччини, після окупації його батьківщини совєтськими військами. В своїй доповіді він сказав, що передбачає великі труднощі в процесі демократизації Східньої Европи, підкреслюючи, що комуністична диктатура не віддасть добровільно своєї влади та що реакційні сили будуть всіма способами гальмувати цей процес.

Другий промовець, Дейвид Кілґур, член федерального парляменту з Едмонтону, довголітній оборонець прав людини і член постійного комітету цих прав в палаті громад, говорив про майбутнє Східньої Европи в світлі найбільш сучасних подій. Він підкреслив, що західній світ мусить використати нагоду, створену політикою гласности Горбачова, щоб зредукувати напруження між Сходом і Заходом, та підтримати зусилля цих держав східнього бльоку, які стараються відновити політичний плюралізм і самостійність. Він особливо закликав до того, щоб допомогти Східній Европі осягнути повністю цілі Універсальної Декляраціі Людських Прав.

Кілґур критикував уряд Канади за те, що він продовжує економічну співпрацю з Китаєм, не звертаючи уваги на жахливу масакру демократично орієнтованих китайців кілька місяців тому. Канада, хоч мілітарно слаба, повинна використовувати свій економічний потенціял, вимагаючи від тоталітарних режимів перестерігання основних принципів прав людини. Він також закликав канадський уряд дати економічну і моральну допомогу Польщі і Мадярщині, які намагаються здемократизувати свої держави.

(Зліва): Дем'ян Малярчук, Андрій Винничук і Богдан Ткаченко.

Нова професійна сила

Дарія Твардовська

З кожним роком збільшуються професійні ряди українсько-американської громади. На початку червня ц.р. у великій залі театру Вор Меморіял в Трентоні, Н.Дж., відбулася святкова церемонія майже для 800 нових адвокатів, які успішно пройшли кінцеві екзамени Ню Джерзі Бар і одержали ліценції на адвокатську практику.

Приємно, що між тією більшою групою нових правників була теж українка — Дарія Твардовська, дочка Анни і Омеляна Твардовських з Юніон, Ню Джерзі.

Молода правничка виростала в Нюарку, де закінчила українську католицьку школу при парафії св. Івана Хрестителя та школу українознавства. Після цього успішно відбула католицьку середню школу ім. архиєпископа Волша в Ірвінгтоні, де вийшла третьою найкращою ученицею з відзначеннями в 1977 році. Вищі студії закінчила в університеті Ратґерс в Нюарку, де була іменована членкою „Пгі Бета Каппа" та „Псі Чі" — крайове відзначення з психології та славістики.

У червні ц.р. закінчила з успіхом правничі студії в університеті Сітон Гол в Нюарку. Нині Дарія працює у відомій адвокатській фірмі Пітман і Пітман в Спрінґфілді, Ню Джерзі, де була прийнята ще перед останнім екзаменом. Поруч академічних студій на протязі років Дарія проявляла активність в українській організованій громаді. Була членкою Пласту, учасницею танцювальної школи Роми Прийми-Богачевської, багаторічною учасницею і пізніше асистенткою інструкторки Спортової Школи „Чорноморської Січі". Активно виступала у відбиванковій дружині „Ч. Січі", в якій здобула ряд відзначень за чемпіонати у відбиванковій Асоціяції Америки, УСЦАК і Українських Спортових Ігрищ Молоді.

В 1980 році виступала у збірній українок у Вільній Олімпіяді в Торонто і здобула бронзову медалю.

В 1980-1989 рр. належала до комітету українського Фестивалю в Ґарден Артс Центрі в Голмделі, Ню Джерзі, в якому виконувала працю референтки публічної інформації та преси і радіо.

Дарія є членкою 214-го Відділу Українського Народного Союзу.

Осип Труш

В ПІВНІЧНІЙ КАРОЛАЙНІ розпочався процес телевізійного проповідника Джіма Беккера, де прокуратор першого дня заявив, що оскаржений Дж.Беккер використовував людей, щоб від них видістати якнайбільше гроша для власної кишені. Але рівночасно оборонець Дж. Беккера називає його „релігійним генієм".

Тріо „Верховина" виступило на Союзівці

Вокальне тріо „Верховина" (зліва) Анна Ящишин, Надія Коханська та Богданна Ігнатович.

У суботу, 12-го серпня, дощова погода не перешкодила прихильникам співу цього славного тріо на трьох континентах (Північна Америка, Европа і Австралія) прибути на нашу Союзівку. І ніхто із довколишніх осель і міст не пожалів, бо „Верховина" показала себе в якнайкращому світлі української репрезентативної одиниці.

„Верховинки" — Надія Коханська, перше сопрано, Анна Ящишин, друге сопрано, Богданна Ігнатович, альт, в супроводі на цей вечір піяністки Мії Бах, у своїх стилізованих полтавських одягах виконали з великим почуттям, підкресленим голосовою гармонійністю і розумінням важливости кожного слова, ряд пісень, розпочавши композицією А. Гнатишина до слів Тараса Шевченка „Село" в а-капельному звучанні. Двомовно і хвилююче проплила „Українська баркароля" С. Людкевича і з глибини душі відспівана з альтовим сольо „Люблю я тебе, Україно" І. Костецького.

Після короткої реклями про УНСоюз конферансьє Марічка Глібович заповіла наступні пісні, якими „Верховина" відзначила 50-ту річницю Карпатської України: „Вечірній час" А. Гнатишина, після закінчення якої — на тлі самого співу „верховинок" Олена Глібович, мистецький керівник тріо, виконала монтаж з О. Олеся „Зелених гір", закінчуючи словами Яра Славутича: „Бились хлопці Хустові на славу, полягли в нерівному бою за свою омріяну державу, за святую воленьку свою", що послужило вступом для дальшого співу „Карпатських січовиків", муз. Г. Китастого. Щирі оплески публіки були виявом великого вдоволення та створили безпосередній контакт між виконавцями й слухачами. А далі прекрасне виконання „Подаруй мені Карпати" Б. Весоловського, де чудово зійшлися слова з мелодією, гармонізацією пісні і виконанням ансамблю. Закінчено цю частину популярною „Марічкою", яку опрацював для „Верховини" А. Кос-Анатольський.

Цікавим для присутніх був виступ Олени Глібович, яка цього разу розповіла про недавну участь „Верховини" у фестивалі української культури „Сопот '89" в Польщі, де „Верховина" здобула велику популярність серед 11-тисячної публіки. Останню частину свого концерту „Верховина" присвятила для розваги присутніх, виконуючи пісні легкого жанру: „Тиха вода" І. Поклада, „Білі каштани" і „Київський вальс" П. Майбороди і „Ми дівчата з Києва" О. Левицького.

Вже сама поява співачок в елеґантних чорних сукнях надала европейського чару і всі подивляли перехід настрою співачок у цих піснях, який передавався публіці. Тут і ніжність, і ритмічне відчуття, голосова свобідність, усмішка, а понад усе, любов до рідної пісні — ніжно-мрійної, веселої, бадьорої.

Голоси співачок — це одна тризвучна струна милозвучного сопрано, хвилююче тепло другого сопрано і динамічного альта, слухати їх — це рідкісна насолода, з якою сприймала союзівська публіка, забуваючи про погоду, щоденні турботи.

Гармонійне, чутливе музичне доповнення голосів співачок творила піяністка високої кляси Мія Бах. Тож не дивно, що публіка домоглася наддатку — Б. Весоловського „Березня" і не переставали оплески аж поки „Верховина" не попрощалась своїм „віршованим способом.

Треба подивляти постійну працьовитість наших славних „верховинок", які не задовольняються здобутим успіхом, а все вище знімаються вгору до мистецьких висот, приносячи свій вклад у звеличання української пісні серед широких кіл своєї і чужомовної публіки.

Нехай же щирі оплески признання вибраної публіки на Союзівці будуть моральною підтримкою і заохорою для „Верховини" до дальшого пропагування краси української пісні!

А. Пристай

П'ЯТНАДЦЯТИЙ ЗАГАЛЬНИЙ З'ЇЗД

ОБ'ЄДНАННЯ Кол. ВОЯКІВ УПА ЗСА І КАНАДИ

відбудеться в СУБОТУ І НЕДІЛЮ 2-го та 3-го ВЕРЕСНЯ, 1989 року

в залі української католицької церкви св. Йосафата

940 East Ridge Road

Рочестер, Ню Йорк

Початок З'їзду — 2-го вересня о год. 2-ій по полудні

У ПЕРШУ БОЛЮЧУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ

нашого Найдорожчого Мужа, Тата і Діда

бл. п.

ІВАНА ЖУКА

ПОМИНАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА

буде відправлена в неділю, 3-го вересня 1989 р. о 9-ій год. ранку в церкві св. Юра в Ню Йорку, Н. Й.

Просимо про молитви за душу Покійного.

Дружина — ГАНЯ з РОДИНОЮ

У ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ,

яка припадає 19-го вересня 1989 р., нашого Дорогого і Незабутнього Мужа, Батька, Діда, Брата, Вуйка і Стрийка.

бл. п. СТЕФАНА ПЕРЕТЯТКА

та

у ДВАДЦЯТЬ ПЕРШУ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ,

яка припадає 5-го вересня 1989 р., нашого Дорогого й Незабутнього Сина і Брата

бл. п. ЯРОСЛАВА ПЕРЕТЯТКА

будуть відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в таких церквах:

св. Петра і Павла, Вест 7-ма вул. в Клівленді, Огайо; св. Йосафата, св. Андрія, св. Покрови, св. Френсис — в Пармі, Огайо та на Україні.

Про молитви просять:

дружина і мама — АННА з РОДИНОЮ

ДЛЯ ВІДЗНАЧЕННЯ

95-ліття УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

та

40-ліття існування ХОРУ „ДУМКА", Ню Йорк

ВІДБУДЕТЬСЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНЦЕРТ

в неділю, 17-го вересня 1989 року о годині 4-ій по полудні

в Avery Fisher Hall, Lincoln Center, N.Y.

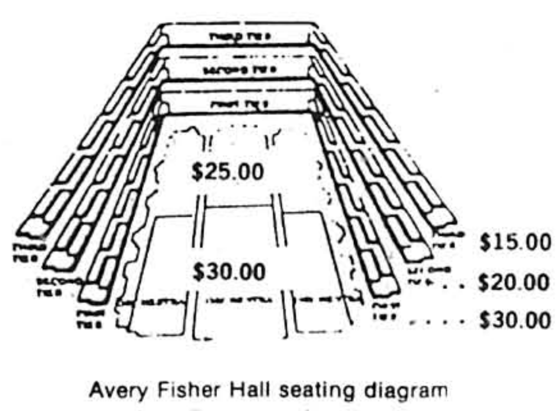
при співучасті:

вокального ансамблю хору „ДУМКА",
відомих українських оперних співаків і піаністів
та танцювального ансамблю РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

Квитки вступу продаються в українських крамницях — в Ню Йорку СУРМА І АРКА, в Нюарку ДНІПРО, при касі в Лінкольн Центр, як також поштою в УНСоюзі.

Reserve by Mail.

Ukrainian National Association
30 Montgomery St., P.O. Box 17 A
Jersey City, New Jersey 07303

Avery Fisher Hall seating diagram
Розклад місць

Information by Phone:

SURMA 212-477-0729 **DNIPRO** 201-373-8783
ARKA 212-473-3550 **U.N.A.** 201-451-2200

TICKET ORDER FORM — September 17, 1989

Location	Price each	No. of tickets	Total price
Orchestra, Front	$30.00		
Orchestra, Rear	$25.00		
First Tier	$30.00		
Second Tier	$20.00		
Third Tier	$15.00		
		Grand total enclosed $	

For Concert Ticket/s enclose: coupon, payment, stamped, self-addressed envelope

Mail to: **U.N.A., 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302**

Please Print
Name
Address
City **State** **Zip**
Day Phone **Eve. Phone**
No. of tickets **Amount enclosed**

Сестри св. Василія Великого вибрали в Римі нову Адміністрацію

Делегатки Сестер Чину св. Василія Великого з різних провінцій — в Америці, Югославії, Чехо-Словаччині, Аргентині, Мадярщині, Румунії, Австралії, Бразилії, Україні й Італії, зустрілися в Римі в днях від 10-го до 28-го липня на Шостій Генеральній Капітулі, щоб вибрати новий адміністративний провід Чину на наступних шість років.

Сестру Дію Стасюк, ЧСВВ, заступницю Архимандрині від 1983 до 1989 р., вибрано на пост Архимандрині на строк шести років. Сестра Дія є членкою Філядельфійської Провінції, Провінції Христос Любитель Людства. Заки Сестру Дію вибрано заступницею Архимандрині, вона була академічним деканом Менор Джуніор коледжу в Дженкінтавні, Пенсильванія. Менор заснували Сестри Василіянки у 1947 році. Сестра Дія була співзасновницею і першим директором Студійного Осередку Української Культури Менор Джуніор коледжу, заснованого в 1977 році на кампусі Менору.

Сестра Дія приступила до адміністрації Менор Джуніор коледжу в 1974 році як декан студентів та директор порад і психологічної допомоги. В 1976 році Сестру Дію іменовано академічним деканом МДжК.

Перед тим Сестра Дія провела 14 років у Гамтрамку, Миш., де працювала в початковій парафіяльній школі Непорочного Зачаття і в середніх школах. Вона також займала пост шкільного психолога, системи публічної школи у Дітройті, Миш.

Сестра Дія Стасюк, - ЧСВВ, Архимандриня Чину Василіянок

Сестра Марія Надія Барусевич, ЧСВВ, лікарка-психіятр.

Сестра Дія народилася у Львові, в Україні, і прибула до Америки дитиною зі своїми батьками, замешкуючи у Ню Бритен, Коннектікат. Сестра Дія була Сестрою в чині св. Василія Великого 32 роки і вчилася в Академії св. Василія на Факс Чейсі у Філядельфії. Сестра Дія осягнула ступінь бакалявра у Мерсі коледжі в Дітройті і ступінь маґістра із Вейн Стейт університету. Під час років її монашого життя Сестра Дія працювала в різних комітетах і виконувала багато адміністративних обов'язків для Сестер св. Василія Великого.

* * *

Сестра Марія Надія Барусевич, сестра Чину св. Василія Великого на протязі 35-ти років, вибрана Дорадницею на шестилітній пост, і вона буде в Інтернаціональному бюрі головного управління в Римі, Італія. Сестра Надія народилася у Львові на Україні.

Сестра Надія осягнула докторат з медицини в університеті в Інсбруці, Австрія. Вона має спеціялізацію у психіятрії дорослих та дітей і працювала в Центрі для умового здоров'я, в т. зв. „Комюніті Ментал Гелс Сентер", у шпиталі Альберта Айнштайна, протягом 13-ти років.

Була вона також на пості дорадниці для сітки публічних шкіл Філядельфії і членом Архидієцезіяльного Комітету Психологічних порад для духовних осіб. Сестра Надія також була членом Провінціяльної Ради та настоятелькою і адміністраторкою дому св. Василія у Філядельфії протягом 11-ти років. У Василіянському Чині Сестра Надія була членом комісії Формування.

Округа СУА...

(Закінчення зі стор. 1)

години. На ній будуть обговорені такі теми: Як організувати нові відділи (О. Гнатейко, організаційна референтка Головної управи), Парляментарна процедура (М. Течер, 12-ий Відділ), Впроваджуймо нові ідеї і звичаї у працю наших Відділів (О.Свистун, голова Округи Огайо, 116-ий Відділ Ірі). Година 7-ма увечорі — Слово про організацію (О. Гнатейко), Чому я стала членкою СУА (І.Мелян, 8-ий Відділ), Що мені дав СУА? (І.Кашубинська, 33-ий Відділ, архівар Округи), Чи ми є готові на зустріч з сучасною Україною? (Д. Городиська, культосвітня референтка Округи, 12-ий Відділ). Неділя, 1-го жовтня від 10-ої рано до 1-ої по полудні: Фінансова база СУА (О. Гнатейко); Підсумки конференції.

До участи запрошуємо всіх членок СУА та всіх жінок, які бажали б запізнатися з нашою організацією.

СПОРТОВІ ВІСТІ

Редагує Омелян Твардовський

Відбулася 20-та ювілейна Спортова Школа „Ч. Січі"

В суботу, 19-го серпня ц.р., на оселі УБС „Верховина" в Глен Спей, Н. Й., закінчився чотиритижневий вишкіл у Спортовій Школі „Ч. Січ", яка в цьому році відсвяткувала 20-річчя свого існування.

Відкриваючи кінцеву точку, святковий бенкет, один з керівників Спортової Школи між іншим сказав: „Приємно нам на цьогорічному закритті, дуже успішно проведеного вишколу, рівночасно відзначити 20-річчя тієї спортово-виховної „Січової" твердині. На протязі своєї 65-річної історії „Ч. Січ" здійснила багато цінних проєктів для добра і слави українського імени, організованого українського спорту в ЗСА, як теж для цілої нашої громади. Спортова Школа є цим черговим сталевим кільцем довгого ланцюга доконаних великих діл".

Щень і після строгої інспекції та надання оцінок чистоти, учасники, згідно з установленим поділом на групи та ділянки спорту, розходилися на відповідні навчальні бази. Ще перед практичними лекціями окремі групи мали можливість оглянути висвітлені спеціяльні вправи в окремих ділянках спорту найкращих світових тренерів копаного м'яча, тенісу і плавання. Вишкіл проходив протягом цілого дня з двогодинною перервою на обід і короткою перервою після полудня. Після вечері і короткого відпочинку відбувалися гри дружин копаного м'яча, відбиванки й тенісу. Учасники мали можливість демонструвати набуті знання і рухи діловного дня. Дружини мали такі назви: „Львів", „Київ", „Одеса", „Чернівці", „Харків", „Ужгород", „Волинь", „Крим", „Поділля", „Карпати", „Дніпро" й інші. Це вже для вивчення деяких елементів географії України. Популярний в Спортовій Школі є так зв. „біг по Україні", це приготована траса з перешкодами на окремих точках, що теж мають назви міст, гір і рік України.

Відвідини і признання

Як і в минулих роках, Спортову Школу відвідали (двократно) урядовці Федеральної програми, якою завідує М. Бокало. Провірявши приміщення, харчування і навчальні програми, Спортова Школа „Ч. Січ" дістала найкращі оцінки „А" з усіх згаданих ділянок. Крім цього Спортову Школу відвідало ряд інших визначних осіб: учителі американської школи в Глен Спей, парох української католицької церкви в Нюарку, гостюючі в Америці туристи зі Львова, Києва, Дрогобича. Усі подивляли програму, чистоту і саме існування тієї корисної інституції.

Відзначені діячі і учасники Спортової Школи

З нагоди святкового закінчення Спортової Школи відбулася церемонія вручення пропам'ятних плякеття для найвизначніших діячів, інструкторів і виховників, як теж для приятелів та меценатів С.Ш.

Відзначені: М. Стебельський і О. Твардовський — основники і керівники С.Ш., І. Чупенко — довголітній технічний директор, Марійка Бокало — писарка і медична сестра, В. Василак — опікун хлопців, Х. Процюк — інструкторка плавання і відбиванки, Пі-во Надія і Володимир Бакун — кол. опікуни, д-р В. Бакун — кол. учасник, пізніше опікун хлопців, М. Сергіїв — опікун хлопців, М. Бойчук — меценат, І. Олексин — приятель С.Ш., УБСоюз — меценат і Управа оселі „Верховина".

Ювілейні відзначення за осяги на цьогорічному вишколі вручено таким юнакам і юначкам: копаний м'яч — С. Колодій, М. Малічишин, Г. Гура, Д. Колодій, І. Вільшинський, Б. Гарасим, М. Федорів, Д. Комсток, В. Літкевич, Х. Малічишин, В. Журавель, О. Дубанович, Е. Отеро, А. Нинка, Е. Сандерсон, Р. Вислоцький, Б. Федорик, Д. Гентиш, М. Донофріо, Д. Горень, С. Комсток, С. Фейцер, М. Кутовий, Д. Умин, О. Забігач, О. Вагенблас, Д. Менцінський, Т. Пиз. Плавання: Х. Дейль, С. Войчик, Г. Гірак, Х. Зенарійо, Д. Греда, В. Літкевич, Е. Отеро, Г. Войчик, Д. Греда, Ю. Гірак, Я. Машат, Т. Гарасим, О. Величковський, Г. Малічишин, Б. Гарасим, В. Михайлюк.

Відбиванка: Д. Рафлович, С. Войчик, І. Мельник, Б. Гарасим, Г. Малічишин, В. Літкевич, В. Журавель, Х. Дейль, А. Сиротніков, Віра Літкевич, А. Віто, Д. Дейль, М. Федорів, Л. Слободян, З. Михайлюк, М. Ядлицький, Л. Бабанська, С. Гасюк.

Біг по Україні (легка атлетика): Г. Гура, Д. Дейль, Х. Дейль, Д. Колодій, Е. Отеро, Г. Фейцер, Х. Зенарійо, С. Колодій.

Теніс: А. Віто, В. Літкевич, Е. Сендерсон, Д. Грета, А. Сиротніков, Д. Луків, М. Кейт Серил, Д. Кемпіон, М. Федорів, І. Коремба, Р. Луків, О. Ротгазвер, Т. Федитник, Х. Шандор, О. Шандор, А. Бабанська, С. Зборовський.

Найкращі спортовці: Василь Літкевич, Гриць Малічишин, Юлія Дейль, Христина Зенарійо.

Найкращі таборовики: Олесь Дубанович, Ричі Вислоцький, Віра Літкевич, Євгенія Грета.

В складі проводу Спортової Школи працювали (крім уже згаданих обидвох керівників): І. Чупенко — технічний директор вишколи і головний інструктор копаного м'яча, М. Бокало — писарка і медична сестра, В. Василак — опікун хлопців, П. Адамс — опікун молодших хлопців, В. Малічишин — опікун старших хлопців, Л. Бокало і Я. Василак — опіка дівчат, Я. Твардовський, Г. Сергіїв, Т. Науменко і І. Борук — асистенти інструкторів копаного м'яча, Х. Процюк і Т. Бокало — інструктори плавання, І. Луків і В. Сінкевська — інструктори тенісу, Х. Процюк — інструкторка відбиванки.

Спортова Школа „Ч. Січі" переступила поріг до свого третього десятиліття, яке вже в наступному році розпічне в новому адміністративному будинку з модерним вивінуванням і комп'ютером.

Пресова Служба Спортової Школи

Учасники Спортової Школи „Ч. Січі" третього тижня (1989 рік).

Провід, інструктори і опікуни Спортової Школи „Чорноморської Січі".

У подібному тоні виступали на цьому бенкеті ряд визначних гостей, суспільно-громадських діячів: І. Олексин — голова УБС, П. Саляк — секретар УБС, І. Чупенко — технічний директор С.Ш., Я. Гавур — управитель „Верховини", д-р Федорів з Алентавн, Пенсильвенія, і інші. Майже всі вони мали можливість власними очима бачити вишкільні лекції, що їх проводили добірні фахівці з нашим юнацтвом, що добровільно прибуло з різних міст ЗСА.

Як вже згадано, вишкіл в цьогорічному таборі проходив протягом чотирьох сесій з такою кількістю юначок і юнаків: в перший — 50, другий — 53, третій — 66 і четвертій — 55 учасників учасниць. Усіх учасників, що перейшли вишкіл було 107, при чому багато з них побували протягом двох, трьох і чотирьох тижнів.

У проводі Спортової Школи протягом чотирьох тижнів працювало 17 добірних виховників і інструкторів під керівництвом: в перших двох тижнях — М. Стебельського і кінцевих двох тижнях — О. Твардовського.

Щоденні теоретичні і практичні лекції починалися кожного ранку після 7-ої години пробігом і руханкою, після чого відбулася церемонія вивішення прапорів та приречення учасників, що будуть „солідно вчитися й чесно змагатися для добра і слави українського спорту у вільному світі".

Після сніданку відбувалося впорядкування приміщень і після строгої інспекції...

Не спортом єдиним...

Учасниці й учасники протягом чотирьох тижнів вишколюються духовно. Поза вивченням прирečення С.Ш., молитви „Боже Великий", юнацтво під проводом професійної учительки Марійки Бокало вивчають українські спортові пісні (цілий рядспорових протягом років в С.Ш.), декламації яким приписуються на тижневих ватрах, розвагових програмах та на бенкеті, що традиційно відбувається на закінчення Спортової Школи. В цьому році спортове юнацтво своєю розваговою програмою вшанувало 175-річчя народження генія України Тараса Шевченка, як теж 20-річчя Спортової Школи.

В МАЯМІ ВІДБУВАЄТЬСЯ гаряча виборча кампанія на місце конгресмена, що має прийти після смерти популярного і дуже старого законодавця Кльода Пеппера. Виборча боротьба має тут етнічне підложжя між жидівськими групами Демократичної партії і еспаномовними, які підтримують кандидатку республіканської партії, за національністю еспанку.

В АМЕРИЦІ

ВПЕРШЕ В ІСТОРІЇ виробу ракет у неділю, 27-го серпня 1989 року в пополудневих годинах випущено в простір з Кейп Канаверал, Фльорида, ракету, яку збудувала приватна американська фірма МекДоннел Дуглес. Ракету зроблено для британської компанії.

В ЦІЛІЙ АМЕРИКАНСЬКІЙ країні зміцнилися зусилля для поборювання наркотиків. В місті Колюмбус, Огайо, поліція зробила уже 331 облаву в останніх 16-ти місяцях, щоб знищити торгівлю найбільше поширеним наркотиком п.н. „крек".

У ВАШІНҐТОНІ ВІДБУЛАСЯ зустріч представників Південноамериканської країни Колюмбії із представниками Уряду ЗСА в цілі обговорення спільних акцій поборювання торгів її наркотиками. Подібні зустрічі мають відбутися ще і в наступних тижнях. При нагоді першої цієї більшої зустрічі колюмбійських представників заперечили, буцім то міністер справедливости Колюмбії Моніка де Ґрейф мала уступити та залишитися на терені ЗСА, як політична втікачка, тому, що їй грозять колюмбійські торгівці наркотиків смертю.

ДЕМОКРАТИЧНИЙ РЕПРЕЗЕНТАНТ до Конгресу Барней Френк, якого підозрівають, що він дав працю молодому мужчині легкої поведінки, з яким мав гомосексуальні стосунки, просив Комісію етики в Конгресі приступити до розгляду його справи. Тим він облегшив становище Демократичної партії, до якої він належить. Як відомо, Б. Френк був одним із активних членів ОСіАй, яка ловила „здогадних" німецьких колярборантів поміж українцями в ЗСА.

У СВІТІ

З ДЖЕРЕЛ, БЛИЗЬКИХ до західньонімецької розвідки, стало відомо, що кілька днів тому з комуністичної Німеччини в Західню перейшов агент секретної служби. Нині він дає зізнання у Мюнхені. Однак не називається ні імени втікача, ні місця чи способу втечі. Вважають, що одержана від втікача інформація допоможе секретній службі Західньої Німеччини викрити агентів Східньої Німеччини. Пресове агентство Ройтер нагадує, що коли десять років тому співробітник міністерства державної безпеки Східньої Німеччини Вернер Штіллер втік у Західню Німеччину, це привело до численних арештів комуністичних агентів у Західній Німеччині.

ВІЙСЬКОВИЙ ПРОКУРАТОР КУБИ вимагає, щоб колишній міністер внутрішніх справ, дивізійний генерал Хозе Абрантес Фернандес був позбавлений всіх своїх нагород і відправлений до в'язниці на 20 років. Абрантес і шестеро його спільників, серед яких колишній заступник міністра внутрішніх справ і колишній начальник митної служби чекають присуду військового трибуналу. Всіх їх обвинувачують у зловживанні службовим становищем з метою особистого збагачення. Суд над Абрантесом почався незабаром після того, як в липні чотири вищі восначальники були розстріляні за контрабанду наркотиків, а їх спільники засуджені на довготермінове ув'язнення.

32-РІЧНА МОНІКА де ҐРЕЙФ, яка всього півтора місяця тому була заприсяжена як міністер юстиції Колюмбії, втекла з країни в З'єднані Стейти Америки, де попросила політичного притулку. Разом з нею в ЗСА приїхав її чоловік та трилітній син. У неділю президент Колюмбії Вірґіліо Барко заперечував факт втечі міністра юстиції, але вілмовився заперечувати, що вона виїхала у З'єднані Стейти. Втечу колишнього міністра юстиції Колюмбії коментує вся преса З'єднаних Стейтів і Латинської Америки. Відомо, що до того, як Моніка де Ґраф зайняла пост міністра вона діставала погрози від бандитів, зв'язаних з Медельїнським кокаїновим картелем. „Кокаїнові барони" обіцяли вбити її і її родину. Видно, обмірковавши всі „за" і „проти" міністер вирішила, що ліпше жити в ЗСА в безпеці, ніж боротися з бандитами в рідній країні.

ВИЙШЛО СЕРПНЕВЕ ЧИСЛО щомісячного журналу „Новий Мір", в якому надруковані перші частини „Архіпелагу ГУЛаг" Александра Солженіцина. Московський кореспондент газети „Ню Йорк Таймс" Билл Келлер пише, що опублікування епохального твору Солженіцина можна розцінювати як особистий тріюмф головного редактора журналу „Новий Мір" Сергея Залигіна. Ще минулої осени кремлівський ідеолог Вадим Медведєв оголосив, що „Архіпелаг ГУЛаг" в Совєтському Союзі опублікований не буде. Не минуло й року, як журнал, що виходить півторамільйонним накладом, приступив до друкування цього твору. Журнал обіцяв надрукувати в наступному році ще два твори Солженіцина.

ВІДОМИЙ ПРАВОЗАХИСНИК Андрій Сахаров відвідав у цьому році кілька совєтських концтаборів у пошуках Рауля Валленберга, однак йому не вдалося напасти на слід. Відомо, що Р.Валленберг, шведський дипломат, зник у 1945 році, коли совєтське військо увійшло в Будапешт. Офіційні совєтські лідери твердять, що Валленберг помер своєю смертю у в'язниці в 1947 році, однак деякі в'язні свідчать, що бачили його живим багато років пізніше. Представник міністерства закордонних справ Швеції Вольрат Там, якому доручено справу Валленберга, підтвердив, що Сахаров відвідав ряд виправно-трудових таборів у пошуках пропалого шведського дипломата. У неділю совєтська телевізія вперше передала повідомлення про Валленберга і звернулася з просьбою допомогти в його пошуках, присилаючи будь-які інформації в цій справі.